

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Tichá společnost - představení institutu podle Nového občanského zákoníku a možnosti využití v praxi

Předchozí právní úprava tiché společnosti byla obsažena v zákoně č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“) v § 673 - § 681, kde byla řazena mezi tzv. absolutní obchody, tj. takové smluvní vztahy, které se bez ohledu na to, kdo je vedle podnikatele druhou smluvní stranou, řídily úpravou ObchZ. Od 1. 1. 2014 lze zákonný režim tohoto smluvního typu nalézt v zákoně č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), a to v § 2747 - § 2755. Důvodem tohoto je, že zákon o obchodních korporacích neobsahuje závazkovo-právní část, která byla přesunuta do NOZ, který zakotvuje jednotnou úpravu závazkových právních vztahů, ať již jsou jejich subjekty podnikatelé či spotřebitelé.

Podstata

Zákon stanoví, že „**smlouvou o tiché společnosti se tichý společník zavazuje k vkladu, kterým se bude podílet po celou dobu trvání tiché společnosti na výsledcích podnikání podnikatele, a podnikatel se zavazuje platit tichému společníkovi podíl na zisku**“ Tichý společník se může rovněž podílet na výsledcích jen **některého ze závodů** (§ 502 NOZ) podnikatele.

Na smlouvě o tiché společnosti se tedy participují dvě strany, a to:

- (1) **tichý společník** - investor, vkladatel, tj. osoba, která dává podnikateli určitý vklad, aby se podílela na výsledcích jeho podnikání, tj. na zisku či ztrátě (na ztrátě až do výše hodnoty předmětu vkladu).
- (2) **podnikatel** - osoba, která vykonává podnikatelskou činnost, čímž generuje zisk/ztrátu, v případě zisku je povinna platit tichému společníkovi podíl na zisku (umožňuje mu tedy tímto způsobem se podílet na výsledcích svého podnikání)

Př. Společnost Stavař s.r.o. podniká v oblasti stavebnictví, přičemž se specializuje na výstavby občanských a bytových a jiných menších staveb, vedení společnosti by se rádo zaměřilo na výstavbu průmyslových a logistických hal, od čehož si slibuje rozšíření nabízeného portfolia staveb a vyšší možnou míru zisku společnosti. Nicméně nedisponuje dostatečným personálním ani strojním zázemím, rovněž tak ani dostatečným počtem finančních prostředků na realizování rozšíření nabízeného portfolia. Pan Novák, jednatel společnosti Stavař s.r.o., se s tímto problémem svěří svému známému panu Šedému, dříve úspěšnému sportovci, dnes převážně investorovi hledající příležitost, jak zhodnotit své sportem nabyté finanční rezervy. Sdělil mu rovněž, že mají potenciální klienta, společnost Skladník s.r.o., která má zájem o stavbu skladovacího areálu. Toho záměr společnosti zaujme a rozhodne se se společností uzavřít smlouvu o tiché společnosti (kde společnost Stavař s.r.o. je podnikatelem a pan Šedý tichým společníkem), na základě které jí poskytne jednorázovou finanční částku ve výši 5 milionů Kč, kterým se bude podílet na zisku a ztrátě společnosti po dobu 2 let a společnost Stavař se zaváže poskytnout panu Šedému každoročně 50% podíl na zisku. Za tyto peníze společnost rozšíří svůj strojový park (o nákladní vozy, stroje na zemní práce a jiné), nakoupí potřebný stavební materiál a zaplatí subdodavatelům zálohy na provedení

některým dílčích prací (př. výrobu montážní konstrukce haly). V průběhu následujícího roku se jim podaří dotáhnout zakázku do konce a skladovací areál skutečně postavit, čímž dosáhnou zisku 4 miliónu Kč. 2 milióny Kč tedy vyplatí panu Šedému. V dalším roce se společnosti nepodaří zrealizovat žádnou z větších zakázek, čímž se dostanou do ztráty 2 miliónu Kč, tuto ztrátu nesou na půl společnost Stavař s panem Šedý, každý 1 milión Kč.

Tichý společník

Tichý společník se zpravidla na vlastní činnosti podnikatele nikterak nepodílí, byť je možné si představit poskytování určité součinnosti z jeho strany (např. zprostředkování nové zakázky pro podnikatele). Může se jednat o osobu **fyzickou** (pan Šedý) ale i **právníckou** (společnost ABC s.r.o.), může se jednat o **podnikatele** či **nepodnikatele**. Tichý společník může uzavřít smlouvu o tiché společnosti i s **více podnikateli**, rovněž se může podílet svým vkladem na výsledcích **několika různých závodů jednoho podnikatele** (kdyby např. společnost Stavař s.r.o. měla závody v Praze, Brně a Ostravě a podílel se na výsledcích v Brně a Ostravě).[1]

Podnikatel

Podnikatele pro účely smlouvy o tiché společnosti je třeba vnímat v kontextu úpravy v NOZ. Zákonnou definice lze nalézt v § 420 odst. 1 NOZ. Pro to, aby osoba mohla být považována za podnikatele, je třeba, aby splnila **kumulativně** následující **znaky**:

- 1) **samostatně** vykonávat **výdělečnou činnost** (rozhoduje dle své úvahy, jaké služby bude nabízet, za jakou cenu je poskytovat, koho a jestli vůbec někoho bude za tímto účelem zaměstnávat apod.)
- 2) **živnostenským** či **obdobným způsobem** (vykonává výdělečnou činnost ve smyslu živnostenského zákona či jinou činnost vyloučenou ze živnostenského zákona, nesmí se však jednat o tzv. svobodná povolení, jejichž režim je zvlášť upraven v § 420 odst. 2 NOZ)
- 3) **na vlastní účet** a **odpovědnost** (on sám nese podnikatelské riziko)
- 4) se **záměrem činit tak soustavně** (obvykle vykonává trvale a nepřetržitě výdělečnou činnost, ale i v případě nepravidelné činnosti lze mít tuto osobu za podnikatele, pokud např. pro objektivní překážky nemůže činnost vykonávat a subjektivně je jeho záměrem tuto činnost vykonávat trvale a nepřetržitě).
- 5) za **účelem dosažení zisku** (není nezbytné, aby podnikatel zisku skutečně dosahoval (může být i dlouhodobě ve ztrátě), musí však mít alespoň záměr zisku docílit)[2]

Aby osoba mohla být považována za podnikatele, je třeba posoudit, **zdali jedná se zřetelem k své výdělečné činnosti**.

Př. uzavře-li pan Novotný, advokát zaměřující se na trestní právo, smlouvu o tiché společnosti, aby získal finanční prostředky na zakoupení letní dovolené na Maledivy, nebude jej možné považovat za podnikatele, protože nejedná ve vztahu ke své výdělečné činnosti. Takovou smlouvu by bylo třeba podle mého názoru vnímat jako neplatnou, protože odporuje zákonu ve smyslu § 588 NOZ (pan Novotný neuzavírá smlouvu jako podnikatel). Pokud by však obsahem smlouvy o tiché společnosti bylo poskytnutí finančních prostředků na rozšíření advokátní kanceláře o nové advokátní koncipienty, vystupoval by pan Novotný jako podnikatel, a uzavřel tak platnou smlouvu.

Za podnikatele se dále považuje i **osoba zapsaná v obchodním rejstříku**. Platí rovněž vyvratitelná domněnka, že podnikatelem je osoba, která má k **podnikání živnostenské** či **jiné oprávnění**.^[3] Pakliže je podnikatel zapsán v obchodním rejstříku, jedná pod obchodní firmou, v opačném případě jedná pod svým jménem a příjmením či názvem.

Pro některé osoby platí, že nesmějí být smluvní stranou smlouvy o tiché společnosti. Příkladem takové osoby je sociální družstvo.[4]

Forma smlouvy

Na rozdíl od úpravy obsažené v ObchZ není předepsaná pro tento smluvní typ písemná forma. Ovšem taková písemnou formu lze třeba doporučit, jelikož tento závazek zpravidla zavazuje strany k dlouhodobějšímu plnění. Dohodnou-li se strany, že dochází-li k převodu vlastnického práva k nemovité věci jakožto vkladu tichého společníka (např. pozemku), je třeba smlouvu uzavřít písemně. [5]

V čem spočívá „tichost“ společnosti?

Tichost společnosti spočívá v **ukrytí před veřejností**. Takto uzavřenou smlouvou totiž **nevzniká nový právní subjekt** (osoba nadána právy a povinnostmi jako např. společnost s ručeným omezením), tudíž se nemusí nikde ohlašovat či registrovat (tj. **nezapisuje se do obchodního rejstříku**). Ve vztahu k případným smluvním partnerům podnikatele tichý společník sám nevystupuje. O existenci právního vztahu nemusí proto nikdo mimo smluvní strany vědět (vyjma plnění povinností z daňových či účetních předpisů). „Tichost“ ve vztahu k třetím osobám je možné podpořit doložkou mlčenlivosti, stanovující povinnost mlčenlivosti ohledně uzavřené smlouvě o tiché společnosti.[6]

Tichá společnost jako zdroj financování?

Hlavním ekonomickou podstatou tiché společnosti je, že podnikatel získává z vkladů poskytnutých tichým společníkem **zdroj pro financování** své podnikatelské činnosti. Ovšem ani tichý společník nemusí přijít zkrátka, při dobře zvážené investici si může přijít na zajímavý **zisk**. Pro podnikatele je tento prostředek financování **výhodný** především v případě, kdy v nejbližších letech **neočekává vysoký zisk**. Pakliže by jej očekával, vhodnější se zdá být spíše financování prostřednictvím **úvěru**, v jeho případě by měl totiž úvěrovaný (podnikatel) povinnost vrátit poskytnutou finanční částku včetně úroku, tedy určitou **pevně stanovenou částku** v hodnotě známé při uzavření smlouvy. Při financování prostřednictvím smlouvy o tiché společnosti nelze výši úplaty za vklad (podílu na zisku) s potřebnou určitostí deklarovat, může být v čase značně **proměnlivá**. Je tedy na zvážení podnikatele, zdali se s ohledem na nadcházející předpokládaný vývoj jeho podnikání mu vyplatí využít pro financování své činnosti tohoto institutu, či se uchýlit spíše k jistějšímu úvěru. Stejně tak případný tichý společník by měl zohlednit pravděpodobný ekonomický výhled podnikatele a zvážit výnosnost investice. Podíl na zisku však nemusí být jedinou pohnutkou vedoucí případného tichého společníka k poskytnutí vkladu. Předmětnou smlouvou, kde by byla ujednaná řada kontrolních oprávnění (např. právo tichého společníka požadovat před uzavřením smlouvy mezi podnikatelem a třetí osobou informace o této třetí osobě a charakteru této smlouvy), může tichý společník získat značný **faktický** (a zároveň i před 3. osobami skrytý) **vliv nad společností** (podnikatelem) či realizovat zájem jiných osob na dobrých či naopak špatných výsledcích této společnosti (podnikatele).

Co může být předmětem vkladů?

Rozhodnou-li se strany uzavřít smlouvu o tiché společnosti, má tichý společník povinnost **předat** podnikateli **předmět vkladů** (a to bez zbytečného odkladu) či umožnit mu s ním nakládat.

Předmětem může být věc **hmotná** (jeřáb) či **nehmotná** (know-how, klientela), **movitá zastupitelná** (peníze) či **nezastupitelná** (nákladní automobil), **zužitelná** (uhlí) či **nezužitelná** (nářadí) nebo věc **nemovitá** (pozemek). Přičemž k těmto věcem musí tichý společník poskytnout podnikateli **alespoň užívací právo** (možnost užívat nákladní automobil pro převážení materiálu při stavbě haly),

je však možné, aby poskytl i **právo požívací** (právo sklízet a prodávat obilí na polnostech tichého společníka) či **rovnou převedl vlastnické právo**. Mezi stranami by však měla být dohodnuta cena předmětu vkladu, pakliže není zřejmá (např. akcie, jejíž hodnotu určuje v daném okamžiku trh). [7] Je tedy nutné ocenit např. i užívací, př. požívací právo poskytnutého předmětu vkladu. Toto je důležité pro případ zrušení tiché společnosti, kdy podíl na ztrátě tichého společníka dosáhne výše jeho vkladu (§ 2754 odst. 2 písm. a) NOZ), aby bylo zřejmé, jaká je výše vkladu a zdali skutečně podíl na ztrátě spotřeboval hodnotu tohoto vkladu, a dochází tedy k zániku tiché společnosti či nikoliv.

Předmětem vkladu však pravděpodobně nemůže být **osobní činnost tichého společníka** (např. pomoc při dělnických pracích na stavbě), protože k tomuto je stanovena úprava jiných smluvních typů např. společnosti v § 2716 a násl. NOZ.[8] Nicméně obsahovala-li by smlouva o tiché společnosti několik vkladů, přičemž předmětem jednoho z nich by byla osobní činnost tichého společníka (druhého např. peněžní částka a třetího poskytnutí materiálu), nemělo by to za následek neplatnost smlouvy, nýbrž by se smlouva o tiché společnosti vztahovala pouze k vkladům peněžité částky a materiálu. Ustanovení o osobní činnosti tichého společníka by se dle mého názoru dalo posoudit dle svého obsahu jako smlouva o společnosti (sdružení za účelem činnosti podle § 2716 NOZ), pakliže by toto posouzení nebylo v rozporu s úmyslem kontrahujících stran.[9]

S ohledem na to, o jakou věc jakožto předmět vkladu se jedná, nabývá k ní podnikatel různá práva po dobu trvání tiché společnosti. Je-li předmětem vkladu **nemovitá věc**, nabývá **užívací a požívací právo, v ostatních případech** se má za to, že nabývá **vlastnické právo**. Nutno však říci, že tato úprava je dispozitivní, je tedy ponecháno na vůli stran, zdali se dohodnou, že např. k nemovitosti (pozemku) nabývá právo vlastnické či k movité nezuživatelné věci (nákladnímu automobilu) nabývá jen právo užívací.

Nabude-li podnikatel k předmětu vkladu vlastnické právo, stává se tento **součástí jeho jmění**, nabude-li vlastnické právo v předmětu vkladu na provoz některého z jeho závodů, stává se **součástí jeho jmění, které tvoří tento obchodní závod**.

Platí, že tichý společník **nemusí být vlastníkem předmětu vkladu**. Ve prospěch tichého společníka může např. poskytnout vklad i třetí osoba (smlouva ve prospěch třetího). Nájemce může jako vklad poskytnout např. užívací právo zřízením podnájmu k prostorů sloužících k podnikání. Pokud by však došlo k převedení vlastnické práva od osoby neoprávněné, použila by se ustanovení o nabytí od neoprávněného (§ 1109 a násl. NOZ).

Kontrolní oprávnění tichého společníka

Jelikož ve smluvním vztahu větší riziko nese tichý společník (může dojít ke zkrácení či úplné ztrátě jeho vkladu), který navíc nemá obecně možnost přímo se účastnit podnikání podnikatele, přiznává mu zákon v § 2749 NOZ jako kompenzaci určitá **kontrolní oprávnění**.

Prvních z nich je **právo nahlížet do obchodních dokladů a účetních záznamů podnikatele**. Může si tedy ověřit z těchto dokumentů, zdali údaje o zisku či ztrátě jsou skutečně pravdivé a zdali je jeho vklad využíván účelně. Obecně ve smlouvě může být sjednáno omezení či vyloučení tohoto práva (např. možnost nahlížet jen se souhlasem valné hromady s.r.o.), nicméně pokud tichý společník před soudem „**osvědčí rozumný důvod domnívat se, že obchodní doklady a účetní záznamy nejsou vedeny správně nebo poctivě**“, **nepřihlíželo by se k tomuto ujednání** ve smlouvě, tj. tichý společník by měl právo nahlížet do těchto dokumentů bez omezení (bez přivolení valné hromady). Nahlížení do dokumentů se obvykle bude uskutečňovat v příslušných prostorách podnikatele, nicméně Nejvyšší soud dovodil, že je možné, aby k nahlížení došlo v jakémkoliv jiném vhodném místě.[10]

Druhým je pak **právo tichého společníka na vydání stejnopisu účetní závěrky**. Tento stejnopis musí být vydán bez zbytečného odkladu po jeho vyhotovení či případném schválení (je-li jej potřeba). Pokud by si strany ve smlouvě ujednaly, že podnikatel povinnost na vydání tohoto stejnopisu nemá, **nepřihlíželo by se k tomu**, tj. smlouva by se vykládala tak, jako by tam toto ujednání nebylo.

Nicméně tímto paragrafem není výčet možností kontroly podnikání ze strany tichého společníka vyčerpán. Nad rámec tohoto je možné si sjednat **i jiná oprávnění** (např. již zmíněné právo tichého společníka požadovat před uzavřením smlouvy mezi podnikatelem a třetí osobou informace o této třetí osobě a charakteru této smlouvy apod.)

Odpovědnost tichého společníka a podnikatele ze závazků

Jelikož tichý společník v oblasti podnikatelského podnikání zpravidla sám nikterak nejedná, je jeho odpovědnost omezena v podstatě jen jeho vkladem (jeho výše se může zkrátit či o něj může přijít). Obecně tedy platí, že z **právních skutečností vzniklých z podnikání je zavázán jen podnikatel**. Toto pravidlo však neplatí neomezeně a existují z něj určité výjimky:

- (1) Pokud je jméno tichého společníka obsaženo v obchodní firmě (či jménu) podnikatele, **ručí tichý společník za dluhy podnikatele**.

Př. Pan Svoboda, partner v advokátní kanceláři Svoboda, Černý, Mráz, poskytne na základě na základě smlouvy jako tichý společník vklad v hodnotě 200 000 Kč této advokátní kanceláři (podnikateli), nastoupí v takovém případě na místo dlužníka, nebude-li určitý dluh ze strany advokátní kanceláře zaplacen.

- (2) Pokud prohlásí tichý společník osoba, s níž podnikatel uzavírá smlouvu, že podnikají společně, **ručí za dluhy podnikatele vzniklé z této smlouvy**.

Př. Pan Šedý jako tichý společník společnosti Stavař s.r.o. prohlásí vůči společnosti Subdodavatel s.r.o., že podniká společně se společností Stavař s.r.o., dojde k uzavření kupní smlouvy, jehož předmětem je koupě materiálu pro výstavbu skladovací haly. Nezaplatí-li společnost Stavař za tento materiál, nastupuje do její pozice pan Šedý.

V obou těchto případech dochází k **ochraně dobré víry třetích osob**, že se jedná podnikatele, kteří podnikají společně. A zároveň jsou i určitou sankcí za porušení „tichosti“ o uzavření smlouvy o tiché společnosti.

Podíl na zisku a ztrátě

Obecně je stranám ponecháno na vůli, zdali si **ujednat**, v jaké výši se tichý společník **podílí na zisku a ztrátě** podnikatele, přičemž platí, že neujednají-li si to, určí se výše vzhledem **k výši jeho vkladu a zavedené praxi stran**, případně dle **zvyklostí**. Výše podílu na zisku a ztrátě je svou povahou (na rozdíl od úvěru) proměnlivá v závislosti na hospodářském výsledku podnikatele, tudíž ujednání pevné částky by pravděpodobně bylo v rozporu se smyslem a účelem tohoto institutu. Lze si však představit i ujednání, kdy se bude podíl na zisku a ztrátě **v čase měnit z důvodu**, že si to tak **strany ujednaly** (např. pro první rok si ujednají 5% ze zisku a ztráty podnikatele, pro druhý rok, protože podnikatel očekává dramatický nárůst zisků (získal větší množství zakázek), 3% ze zisku apod.). [11] Pokud by si strany ujednaly, že se tichý společník **na zisku nebo ztrátě nepodílí, nepřihlíželo by se k tomu** (a výše zisku a ztráty by se určila dle výše jeho vkladu, zavedené praxi stran atd.). Pakliže by si strany ujednaly např., že podíl na zisku bude 10% ze zisku a podíl na ztrátě 2% ze ztráty, mělo by to za následek opět zdánlivost, tj. **nepřihlíželo by se k tomu**, jelikož platí, **že podíly na zisku a ztrátě musí být stejné**. Výše podílu tichého společníka se pak určuje **z čistého**

zisku.

Splatnost podílu na zisku

Podíl na zisku je **splatný do 30 dní** (je však možné si ujednat lhůtu jinou) od vyhotovení účetní závěrky či jejího schválení (je-li to vyžadováno). Uplynutím této lhůty, kdy podíl na zisku nebyl zaplacen, se podnikatel dostává do prodlení (§ 1968 NOZ), přičemž mu vznikají zákonné či smluvní nároky (mimo jiné nárok na úrok z prodlení či možnost odstoupení od smlouvy, bylo-li to sjednáno atd.). Dostane-li by se prodlení tichý společník s výběrem podílu na zisku, nezvyšuje se o tento podíl na zisku vklad tichého společníka. Pokud je podíl na zisku tichému společníkovi již vyplacen a dojde v následném účetním období ke ztrátě, **nemusí** tichý společník tento **podíl již vrátet**.

Změna vkladu při zisku a na ztrátě

Jak jsem zmínil již výše, obecně platí, že se nezvyšuje vklad tichého společníka ani v případě nevybraného podílu na zisku, tzn. vklad **zůstává při zisku** z podnikání **neměnný** (pokud si strany neujednají něco jiného). Dojde-li však podnikatel svým podnikáním ke **ztrátě**, ponese tuto ztrátu ve stejné výši, jako činí jeho podíl na zisku, také tichý společník - jeho **vklad se tedy o tento podíl snižuje**. Předchozí úprava stanovovala v § 677 odst. 1 ObchZ režim, že dojde-li ke snížení vkladu, tak v dalších letech se o **podíl na zisku tento vklad doplňuje do původní výše**, teprve po jeho doplnění je podíl na zisku opět vyplácen tichému společníkovi. NOZ tuto koncepci obrací, když již tichému společníkovi **nestanovuje povinnost vklad o podíl na ztrátě doplnit**. Tento režim je podle mého názoru pro tichého společníka výhodnější, protože získává v dalších ziskových letech po ztrátě celý podíl na zisku (s tímto pak může okamžitě nakládat - poskytnout např. další osobě zápůjčku těchto peněz a zhodnotit je o úrok apod.), nicméně po ukončení smluvního vztahu mu bude vyplacen jen tento snížený vklad. V případě režimu dle ObchZ tichému společníkovi v ziskových letech po ztrátě nebude vyplácen podíl na zisku (alespoň dokud nebude doplněn vklad do původní výše), ovšem po skončení smluvního vztahu mu bude vyplácen takto zvýšený vklad.

Př. Pan Šedý (tichý společník) poskytne společnosti Stavbař s.r.o. (podnikatel) částku 500 000 Kč, v prvním roce společnost zaznamená společnost ztrátu a výše podílu na této ztrátě pana Šedého činí 300 000 Kč, v obou případech (jak dle NOZ, tak dle ObchZ) se tato výše odečte z výše vkladu (ten tedy nyní po odečtení činí 200 000 Kč). Další rok společnost zaznamená zisk a výše podílů z toho zisku přinese panu Šedému 100 000 Kč, podle úpravy NOZ by tento podíl byl vyplácen panu Šedému jako podíl na zisku, podle úpravy ObchZ se tento podíl zvýší vklad pana Šedého (výše vkladu nyní činí 300 000 Kč). Další rok dosáhne společnost znovu zisku, z toho odpovídající podíl na zisku pana Šedého činí 400 000 Kč. Dle NOZ mu bude vyplacena celá tato částka jako podíl na zisku, dle ObchZ se tato částka znovu použije na doplnění původního vkladu pana Šedého (tj. 200 000 Kč případně na vklad a 200 000 Kč bude vyplaceno jako podíl na zisku). Poté dojde ke skončení smluvního vztahu, podle režimu dle NOZ by panu Šedému byl vrácen vklad ve výši 200 000 Kč a dle ObchZ vklad ve výši 500 000 Kč.

Nutno dodat, že úpravu obsaženou v NOZ, je možné modifikovat ujednáním stran ve smlouvě o tiché společnosti. Stranám tedy nic nebrání dohodnout se na tom, že použijí režim dle ObchZ. Záleží tedy na úvaze stran, která z nastíněných variant je pro ně výhodnější a kterou z nich tedy podřídí režim změny vkladů při podílu na ztrátě.

Zánik tiché společnosti

Smlouva o společnosti je závazkem v právním slova smyslu, platí na ni tedy obecná ustanovení o zániků závazků (§ 1908 - § 2009 NOZ). Mimo tyto obecné způsoby zániku závazku stanoví § 2754 NOZ zvláštní způsoby zániku tiché společnosti. Těmito způsoby jsou:

- (1) **Uplynutím sjednané doby**, je-li tichá společnost ujednána na dobu určitou.
- (2) **Uplynutím výpovědní doby**.
Výpověď (může být i ústní) pak musí být učiněna nejpozději 6 měsíců před koncem účetního období, to vše v případě je-li tichá společnost ujednána na dobu neurčitou. Výpovědní doba uplyne, a závazek tak zaniká posledním dnem účetního období (tím je zpravidla kalendářní rok).[12]
- (3) **Zrušení společnosti** ke dni, kdy dojde k následující právní skutečnosti:
 - A) **podíl tichého společníka na ztrátě** dostáhne **výše jeho vkladu**.
Společníkovi je však zachována možnost odvrátit zrušení společnosti, pokud **uhradí** buďto **podíl na zisku** či **doplní vklad**.
 - B) **ukončí se podnikání**, kterého se tichá společnost týká (např. odnětí živnostenského oprávnění).
 - C) bylo-li **rozhodnuto o úpadku podnikatele** nebo **tichého společníka, zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení, zrušením konkursu** proto, že **majetek je zcela nepostačující**, anebo **zamítnutím insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku**.

Nicméně těmito obecnými a zvláštními způsoby zánik tiché společnosti se nevyčerpává výčet důvodů, proč může tento závazek zaniknout. Strany si mohou ujednat i jiné důvody (např. odstoupení od smlouvy).

Vydání předmětů vkladu

Dojde-li k zániku tiché společnosti, vzniká podnikateli **povinnost vydat** tichému společníkovi **vklad upravený o podíl na výsledku svého podnikání** podle stavu ke dni zániku tiché společnosti, a to bez zbytečného odkladu. Tento vkladu tedy může být vrácen v **původní výši** (pokud nedošlo ke ztrátě či byl vždy do původní hodnoty doplněn) nebo **ve zvýšené** (dohodnou-li si strany možnost zvyšování vkladu z podílu na zisku) či **snížené** (dojde-li ke ztrátě a vklad není dostatečně doplněn) výši.

Vydání může být podle charakteru předmětu vkladu realizováno ve formě **zpětného převedení vlastnického práva** (k pozemku) na tichého společníka či ve formě **ukončení užívání** (opuštění pronajatých prostor) či **požívání** (přestat sklízet úrodu a zpeněžovat ji) věci, která je předmětem vkladu. Jsou-li předmětem vkladu **věci**, které byly podnikáním **spotřebovány** (např. materiál), má podnikatel povinnost poskytnout tichému společníkovi **peněžitou náhradu v jejich hodnotě**.

Závěr

Tichá společnost je zajímavou **alternativou** pro získání finančních prostředků oproti úvěru. Je však **rizikovější**, protože tichý společník nikdy nedokáže se stoprocentní jistotou předpovědět dění na trhu. Nicméně pakliže se mu jeho prognóza vyplní a podnikatel bude v daném období, na nějž je smlouva sjednána, úspěšný, může se mu tato **investice velmi zhodnotit**.

Lukáš Dořičák,

student 4. ročníku Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci
e-mail: LukasDoricak@seznam.cz

-
- [1] HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1275.
[2] LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1607 - 1609.
[3] § 421 odst. 1 a 2 NOZ.
[4] § 765 písm. d) zákona č. [90/2012](#) Sb., zákona o obchodních korporacích.
[5] § 560 NOZ.
[6] HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI... s. 1271.
[7] Tamtéž, s. 1277.
[8] Tamtéž.
[9] § 555 odst. 2 NOZ.
[10] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 12. 2002, sp. zn. 29 Odo 886/2002
[11] HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI... s. 1283.
[12] Tamtéž, s. 1286.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právní osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)